



Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

10.11.2023

Atzinums Nr. 4-03/17/2023
Par Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna
2023. – 2027. gadam Vides pārskatu

Vides pārskata izstrādātājs:

Ventspils valstspilsētas pašvaldība, reģistrācijas Nr. 90000051970, juridiskā adrese: Jūras iela 36, Ventspils, LV-3601, e-pasts: dome@ventspils.lv.

Vides pārskata sagatavotājs:

SIA “Geo Consultants”, reģistrācijas Nr. 40003340949, juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV – 1004, e-pasts: gc@geoconsultants.lv.

Plānošanas dokuments:

Ziemeļkurzemes reģiona atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. – 2027. gadam

2023. gada 1. novembrī SIA “Geo Consultants” Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) ir iesniegusi plānošanas dokumenta “Ziemeļkurzemes reģiona atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam” (turpmāk – Plāns) stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) papildināto vides pārskatu (turpmāk – Vides pārskats)¹. Stratēģisko novērtējumu veica un Vides pārskatu sagatavoja SIA “Geo Consultants” (turpmāk – Sagatavotāja). Atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādāja Ventspils valstspilsētas pašvaldība (turpmāk – Izstrādātāja).

Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) 23.⁵ panta sestā daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par vides pārskatu, ņemot vērā vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai² – Birojam – ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, Birojs atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

¹ Biroja reģistrācijas Nr. 4-01/2699.

² Novērtējuma likuma 6. panta pirmā daļa.

Vides pārskats nosaka, apraksta un novērtē attiecīgā dokumenta, kā arī iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus, paredzēto realizācijas vietu un darbības jomu³.

I. Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Plānošanas dokumenta Vides pārskats atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” IV nodaļas “*Vides pārskatā iekļaujamā informācija*” (turpmāk – Noteikumi Nr.157) 8. punktā noteiktajam ietver šādu informāciju:

1. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi, risinājumi un iespējamās alternatīvas

1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Plāna un tā ietekmes novērtēšanas mērķiem, ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistītajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti.

1.2. Plāns ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā (turpmāk – Ziemeļkurzemes AAR). Plāna nepieciešamību nosaka *Atkritumu apsaimniekošanas likums*, kā arī Ministru kabineta 2021. gada 22. janvāra rīkojums Nr. 45 “*Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021. – 2028. gadam*”. Atbilstoši Vides pārskatam Plāns pēctecīgi turpina “*Ventspils reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2008. – 2013. gadam*” (turpmāk – Ventspils RAAP) un “*Piejūras reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2007. – 2013. gadam*” (turpmāk – Piejūras RAAP), jo Ventspils RAAP un Piejūras RAAP periodam 2014. – 2020. gadam plānošanas dokuments netika izstrādāts, līdz ar to atkritumu apsaimniekošana šajos reģionos notika saskaņā ar “*Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2013. – 2020. gadam*”. Stratēģiskais novērtējums Plānam veikts, pamatojoties uz Biroja 2022. gada 2. decembra lēmumu Nr. 4-02/73.⁴

1.3. Ziemeļkurzemes AAR izstrādes mērķis ir “*Valsts atkritumu apsaimniekošanas plāna 2021. – 2028. gadam*”⁵ (turpmāk – AAVP) noteikto mērķu un uzdevumu īstenošana Ziemeļkurzemes AAR. Atbilstoši Ministru kabineta 2023. gada 13. jūnija noteikumiem Nr. 301 “*Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 301) Ziemeļkurzemes AAR ietver sešas pašvaldības: Jūrmalas valstspilsētu, Ventspils valstspilsētu, Ventspils novadu, Talsu novadu un Tukuma novadu, kā arī daļu no Kuldīgas novada (Kuldīgas pilsētu, Alsungas, Ēdoles, Gudenieku, Īvandes, Kabiles, Kurmāles, Laidu, Padures, Pelču, Rendas, Rumbas, Snēpeles, Turlavas un Vārmes pagastu). Atkritumu apsaimniekošana Ziemeļkurzemes AAR paredzēta sadzīves atkritumu apglabāšanas poligonā “*Janvāri*” (turpmāk – SAP “*Janvāri*”) un sadzīves atkritumu apglabāšanas poligonā “*Pentuļi*” (turpmāk – SAP “*Pentuļi*”).

1.4. Plāna īstenošana ir vērsta uz atkritumu un atkritumu radītās ietekmes uz vidi samazināšanu, aprites ekonomiku, atkritumus kā resursu izmantošanu, efektīvāku atkritumu apsaimniekošanu u.c. pasākumiem. Ziemeļkurzemes AAR tiek noteikti šādi mērķi (RM) un principi, kas ievērojami Plāna īstenošanā:

1.4.1. **RM 1** – atkritumu apsaimniekošana tiek veikta ievērojot aprites ekonomikas principus, plānojot un īstenojot atkritumu apsaimniekošanas sektora pasākumus, tiek ievērota atkritumu apsaimniekošanas darbību hierarhija.

³ Novērtējuma likuma 1. panta 7. punkts.

⁴ Pieejams: <https://www.vpvb.gov.lv/lv/lemumi>.

⁵ Ministru kabineta 2021. gada 22. janvāra rīkojums Nr. 45 (prot. Nr. 8, 20. §) “*Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028. gadam*” <https://likumi.lv/ta/id/320476-par-atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-planu-20212028-gadam>.

- 1.4.2. **RM 2** – atkritumu radītāji ir nodrošināti ar kvalitatīvu, savlaicīgi sniegtu, vides aizsardzības prasībām atbilstošu atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu, tiek nodrošināta pilna spektra pakalpojumu sniegšana – no atkritumu savākšanas un transportēšanas līdz reģenerācijas / pārstrādes darbību īstenošanai vai šo darbību organizēšanai.
 - 1.4.3. **RM 3** – atkritumu apsaimniekošanas sektora darbību reģionālā līmenī, kā arī sadarbību ar blakus esošajiem atkritumu apsaimniekošanas reģioniem centralizēti koordinē un kontrolē reģionālais atkritumu apsaimniekošanas centrs (turpmāk - AARC). AARC uzņemas atbildību par atkritumu apsaimniekošanas sektorā noteikto mērķus sasniegšanu reģiona līmenī, šo saistību izpildei AARC tiek nodrošināts ar nepieciešamajiem resursiem, t.sk. reģiona līmenī saistošu lēmumu pieņemšanas tiesībām.
 - 1.4.4. **RM 4** – īstenojot reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu, tiek sniegts maksimāls ieguldījums Eiropas Savienības noteikto mērķu attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības efektivitāti un kvalitāti sasniegšanā, tiek īstenoti valsts, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumentos paredzētie pasākumi attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu.
 - 1.4.5. **RM 5** – tiek veicināta atkritumu radītāju un citu iesaistīto pušu vides apziņas paaugstināšana un izpratnes veidošana par atkritumu apsaimniekošanas radīto ietekmi uz vidi un šīs ietekmes samazināšanas iespējām.
 - 1.4.6. **RM 6** – atkritumu apsaimniekošanas sektorā iesaistītie pakalpojuma sniedzēji strādā izmantojot ilgtspējīgus risinājumus un labākās pieejamās tehnoloģijas visos atkritumu apsaimniekošanas posmos.
 - 1.4.7. **RM 7** – tiek nodrošināta informācijas apkopošana, uzskaitē un aprīte starp iesaistītajām pusēm, t.sk. uzraugošajām un kontrolējošajām institūcijām.
- 1.5. Izvirzīto mērķu sasniegšanai Plānā noteiktas šādi galvenie virzieni:
- 1.5.1. *Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti.* Ziemeļkurzemes AAR pašvaldībās dalīti savākto sadzīves atkritumu vākšana tiek organizēta, izmantojot divu konteineru sistēmu – viens kontainers, kurā tiek uzkrāta dalīti savākto sadzīves atkritumu vieglā frakcija (papīrs, kartons, plastmasa, metāls), un atsevišķs kontainers stiklam. Kopā Ziemeļkurzemes AAR teritorijā izvietoti 732 sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti.
 - 1.5.2. *Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas laukumi.* Dalīti savākto sadzīves atkritumu, speciālo atkritumu grupu, tai skaitā videi kaitīgu preču atkritumu savākšanai Ziemeļkurzemes AAR teritorijā ir izvietoti 10 atbilstoši normatīvo aktu prasībām šķirotu atkritumu savākšanas laukumi.
 - 1.5.3. *Sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūra.* Ziemeļkurzemes AAR tiek ekspluatētas iekārtas, kas atrodas SAP “Janvāri” un SAP “Pentuļi” un paredzētas sadzīves atkritumu sagatavošanai pārstrādei un reģenerācijai, t.sk. dalīti savākto sadzīves atkritumu pāršķirošanai, sagatavošanai transportēšanai uz pārstrādes iekārtām un nešķirotu sadzīves atkritumu mehāniskai šķirošanai – sagatavošanai apglabāšanai.
 - 1.5.4. *SAP “Janvāri” infrastruktūra.* SAP “Janvāri” ir izvietota atkritumu apglabāšanas infrastruktūra, poligona teritorijā darbojas nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas, dalīti savākto sadzīves atkritumu šķirošanas līnija, bioloģiski noārdāmo atkritumu (turpmāk – BNA) kompostēšanas laukums, poligona gāzes savākšanas un apsaimniekošanas sistēma un cita saistītā infrastruktūra, kas nepieciešama drošai poligona apsaimniekošanai (t.sk. kontroles, uzskaites un reģistrācijas sistēma, vides

monitoringa sistēma u.c.). SAP “Janvāri” esošā atkritumu apglabāšanas krātuves atlikusī ietilpība nenodrošinās darbību vairāk par 5 līdz 7 gadiem, līdz ar to ir plānots īstenot projektu “Sadzīves atkritumu apglabāšanas krātuves II kārtas izbūve poligonā “Janvāri””. SAP “Janvāri” teritorijā 2024. gadā plāno nodot ekspluatācijā poligonā BNA plūsmas apstrādei BNA pārstrādes iekārtu (fermentācijas rūpnīca).

- 1.5.5. *SAP “Pentuļi” infrastruktūra.* SAP “Pentuļi” ir izvietota atkritumu apglabāšanas infrastruktūra, teritorijā darbojas nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas, BNA pārstrādes iekārta ar biogāzes savākšanas sistēmu, dalīti savākto sadzīves atkritumu šķirošanas līnija, izveidots kompostēšanas laukums un šķirotu atkritumu savākšanas laukums un cita saistītā infrastruktūra (t.sk. kontroles, uzskaites un reģistrācijas sistēma, vides monitoringa sistēma u.c.). SAP “Pentuļi” teritorijā plānota BNA apsaimniekošanas infrastruktūras pilnveidošana, plānojot papildus apstrādes iekārtu (dalīti savāktajiem bioloģiskajiem atkritumiem). Poligonā plānota arī sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtu izveide.
- 1.5.6. *Sadzīves atkritumu pārstrāde un reģenerācija.* Sadzīves atkritumu pārstrāde tiek veikta SAP “Janvāri” un SAP “Pentuļi”, kur tiek veikta BNA pārstrāde. Ārpus poligonu infrastruktūras tiek veikta, galvenokārt, dažādu ražošanas atkritumu plūsmu pārstrāde (piemēram, SIA “RĪGAS ŪDENS” veic notekūdeņu attīrīšanu Jūrmalas valstspilsētas administratīvajā teritorijā, SIA “Venta FM” pārstrādā zivju izcelsmes pārtikas produktu ražošanas un apstrādes atkritumus, SIA “TOLMETS TUKUMS”, SIA “TUKUMA METĀLS LTD”, SIA “ERDE VS”, SIA “Fero M” un SIA “AUTOGARANT” ir nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas uzņēmumi). Ventpils valstspilsētā, Talsu ielā 69, 2024. gadā plānota no atkritumiem iegūta kurināmā (turpmāk – NAIK) reģenerācijas iekārtu izveide ar jaudu līdz 15 300 t/gadā.
- 1.6. Vides pārskatā norādīti Plānā izskatītās iespējamās alternatīvas risinājumi šādos aspektos:
 - 1.6.1. *Atkritumu apsaimniekošanas reģionālo centru darbība.* Plāna izstrādes gaitā tika vērtētas alternatīvas attiecībā uz atkritumu apglabāšanas sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu – saglabāt pakalpojumi tikai vienā no poligoniem vai turpināt ekspluatēt abus poligonus (SAP “Janvāri” un SAP “Pentuļi”). Ņemot vērā Ziemeļkurzemes AAR plašo reģiona teritoriju, tika izvēlēts 2. alternatīva– atkritumu apglabāšanas funkciju turpināt nodrošināt abus poligonus, tādējādi tiek būtiski samazināti pārstrādei nederīgo atkritumu transportēšanas attālumi uz atkritumu apglabāšanas vietām, kas pozitīvi ietekmē atkritumu apsaimniekošanas izmaksas, kā arī samazina pārvadājumu izraisīto ietekmi uz vidi. Papildus ieguvums ir atkritumu apglabāšanas pakalpojumu ģenerētā ieņēmumu plūsma, kas nodrošina poligona apsaimniekotājus ar nepieciešamajiem finanšu līdzekļiem videi drošai poligona atkritumu apglabāšanas infrastruktūras uzturēšanai – infiltrāta un poligona gāzes apsaimniekošanai, vides monitoringa veikšanai. Līdz ar to reģionā tiek veidoti divi atkritumu apglabāšanas reģionālie centri, kas bez atkritumu apglabāšanas nodrošina arī dažādu sadzīves atkritumu plūsmu pieņemšanu un sagatavošanu reģenerācijai, kā arī nodrošinās/a bioloģisko atkritumu pārstrādi bioloģisko atkritumu anaerobās fermentācijas rūpnīcā poligonā “Janvāri” (ekspluatāciju plānots uzsākt 2024. gadā) un esošajās bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārtās poligonā “Pentuļi”.
 - 1.6.2. *Alternatīvie risinājumi dalītās vākšanas sistēmas pilnveidošanai.* Līdzšinējā atkritumu dalītās vākšanas sistēma prioritāri noteica publiski pieejamo sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktu izmantošanu, bet šim risinājumam ir trūkumi, jo nav atbildīgās personas, kā rezultātā konteineros tiek izmesti neatbilstoši atkritumi. Lai mazinātu šos riskus, tad teritorijās, kur tas ir tehniski un ekonomiski pamatoti,

tiek rekomendēts prioritāri dalītās vākšanas konteinerus izsniegt individuāliem klientiem, tādējādi tiek nodrošināts, ka klients atbild gan par konteineru saturu, gan regulāras konteineru iztukšošanas organizēšanu, samazinot piegružošanas riskus. Šāds risinājums veicina arī atkritumu radītāju iesaistīšanos dalītājā vākšanā, jo sistēma tiek padarīta pieejamāka, ērtāk lietojama. Tāpat pie alternatīvajiem risinājumiem dalītās vākšanas sistēmas pilnveidošanai norādīts būtiskais šķirotu atkritumu savākšanas laukumu skaita palielinājums un jauno obligāto laukumus pieņemamo atkritumu plūsmu noteikšana.

1.6.3. **Bioloģisko atkritumu dalītā vākšana.** Atbilstoši normatīvajam regulējumam līdz 2023. gada 31. decembrim ir jāizveido sistēmas, kas nodrošina, ka bioloģiskie atkritumi tiek savākti dalītā veidā vai pārstrādāti to rašanās vietās. Vērtējot iespējamās alternatīvas, secināts, ka dalītās vākšanas nodrošināšana jebkuram atkritumu radītājam reģiona teritorijā (kā tas tiek nodrošināts nešķirotu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas gadījumā) nebūs tehniski un ekonomiski pamatota un radīs būtisku slogu uz atkritumu apsaimniekošanas maksu, turklāt prognozējamie vides ieguvumi varētu būt zemāki nekā resursu patēriņš šāda apsaimniekošanas modeļa īstenošanai. Attiecībā uz bioloģisko atkritumu dalīto vākšanu kā alternatīvs risinājums nav izmantojami arī publiski pieejami sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punkti, jo bioloģisko atkritumu izvešana (atšķirībā no izlietotā iepakojuma, kas tiek savākts publiski pieejamajos punktos) ir maksas pakalpojums, attiecīgi maksas iekasēšana un principa "*piesārņotājs – maksā*" piemērošana, izmantojot publiski pieejamos punktus, nav īstenojama. Kā optimālais risinājums sistēmas ieviešanas sākumstadijā ir paredzēts dalītās vākšanas pakalpojuma nodrošināšana: 1) pilsētās un lielākās apdzīvotās vietās, kur dalītā vākšana ir tehniski un ekonomiski pamatota (piemēram, pilsētu aglomerācijās); 2) paredzēta mājkompostēšanas sistēmas attīstība, veicinot (tehniskais atbalsts un informācijas nodrošināšana) bioloģisko atkritumu pārstrādi māsaimniecībās, kur tā ir tehniski īstenojama, (piemēram, individuālās mājas pilsētās, lauku viensētas) un 3) sašķirotu bioloģisko atkritumu pieņemšana šķirotu atkritumu savākšanas laukumos.

1.6.4. **Risinājumi atkritumu apsaimniekošanai teritorijās ar zemu apdzīvotības blīvumu.** Teritorijās ar zemāku apdzīvotības blīvumu (attiecīgi mazāko radīto atkritumu apjomu) līdz šim tiek noteikts retāks atkritumu izvešanas grafiks. Kā alternatīva ir plānots paplašināt šķirotu atkritumu savākšanas laukumu tīklu, tādējādi sniedzot iespēju šo teritoriju iedzīvotājiem iesaistīties atkritumu šķirošanā, kā arī nodrošinot plašāku nododamo atkritumu klāstu salīdzinājumā ar sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktiem (piemēram, māsaimniecībās radītie liela izmēra atkritumi, būvniecības atkritumi, sadzīves bīstamie atkritumi u.c. plūsmas, kuras nav iespējams nodot sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktos).

1.6.5. **Māsaimniecībās radīto būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošana.** Līdz šim risinājumos par māsaimniecībās radīto būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanā optimizēšanai kā alternatīvs risinājums tiek paredzēts, ka šī atkritumu plūsma būs obligāti pieņemamo šķirotu atkritumu plūsmu sarakstā katrā šķirotu atkritumu savākšanas laukumā, tādējādi, veicot nelielus mājokļa remonta darbus, nebūs atkritumu izvešanai jāņem nomā lielizmēra būvniecības atkritumu konteiners. Tā vietā atkritumu radītājs pats varēs atkritumus nogādāt šķirotu atkritumu savākšanas laukumā un atbrīvoties no tiem videi drošā veidā.

1.7. Saistībā ar plānotajām prioritātēm, kā arī plānošanas dokumenta iespējamām alternatīvām Birojs sniedz viedokli:

1.7.1. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 1. panta 7. punktu un Noteikumu Nr. 157

8.7. punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumenta un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu.

- 1.7.2. Birojs konstatē, ka Plāna izstrādes gaitā vērtēti dažādi risinājumi (alternatīvas) sasniedzamo mērķu realizācijai, secinot, ka plānošanas dokumenta īstenošanai ir izvēlētas tādas alternatīvas, kas kopumā radītu mazāku slodzi uz vidi un būtu arī ekonomiski izdevīgāk pamatotas. Tāpat Birojs secina, ka atkritumu apsaimniekošana Ziemeļkurzemes AAR paredzēta abu līdzšinējo poligonu SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi" teritorijā un ar plānošanas dokumentu netiek izskatītas citas alternatīvas paredzamo darbību (tostarp atkritumu apglabāšanai) veikšanai.

2. Esošā vides stāvokļa apraksts teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt, un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas

- 2.1. Vides pārskatā iekļauta vispārīga informācija par esošo vides stāvokli teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt, iekļaujot būtiskāko ar izvērtējamo plānošanas dokumentu saistīto vides problēmu aprakstu.
- 2.2. Atkritumu apsaimniekošana Ziemeļkurzemes AAR paredzēta SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi". SAP "Janvāri" atbilstoši spēkā esošā *Talsu novada teritorijas plānojuma 2011. – 2023. gadam* (turpmāk – Talsu teritorijas plānojums) Grafiskajai daļai atrodas *Tehniskās apbūves teritorijā (TA)*⁶, kur saskaņā ar Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) 331. punktu viens no galvenajiem izmantošanas veidiem ir noteikta *Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (13005)*. SAP "Pentuļi" atbilstoši spēkā esošā *Ventspils novada teritorijas plānojuma 2014. – 2026. gadam* (turpmāk – Ventspils teritorijas plānojums)⁷ Grafiskajai daļai atrodas *Tehniskās apbūves teritorijā (TA)*, kur saskaņā ar TIAN 326. punktu viens no galvenajiem izmantošanas veidiem ir noteikta *Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (13005)*.
- 2.3. SAP "Janvāri" ekspluatācija notiek atbilstoši A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas⁸ nosacījumiem. Ar Plāna īstenošanu SAP "Janvāri" teritorijai nav noteiktas citas alternatīvas. SAP "Janvāri" potenciālā ietekme tika vērtēta ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) procedūrā⁹. Savukārt paredzētajai darbībai – BNA pārstrādes iekārtu izveidei SAP "Janvāri" 2018. gadā veikts ietekmes sākotnējais izvērtējums¹⁰. SAP "Pentuļi" ekspluatācija notiek atbilstoši A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas¹¹ nosacījumiem. Ar Plāna īstenošanu SAP "Janvāri" teritorijai nav noteiktas citas alternatīvas. SAP "Pentuļi" potenciālā ietekme tika vērtēta IVN procedūrā¹².

⁶ Pieejams: https://geolativija.lv/geo/tapis#document_24966 (skatīts 08.11.2023.).

⁷ Pieejams: https://geolativija.lv/geo/tapis#document_4184 (skatīts 08.11.2023.).

⁸ VVD Kurzemes reģionālā vides pārvalde 2013. gada 20. septembrī SAP "Janvāri" darbībai izsniedza "A kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. VE13IA0001"

⁹ IVN reģionāla sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona vietas izvēlei veica "SIA "Geo Consultants" (Biroja atzinums par IVN izdots 2004. gada 25. oktobrī).

¹⁰ VVD Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2018. gada 6. jūnija Ietekmes sākotnējais izvērtējums Nr. VE18SI0046, VVD Ventspils reģionālā vides pārvalde 2018. gada 6. jūnijā izdeva Tehniskos noteikumus Nr. VE18TN0127.

¹¹ VVD Kurzemes reģionālā vides pārvalde 2014. gada 2. jūnijā SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrībai "PIEJŪRA"" SAP "Pentuļi" darbībai izsniedza "A kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. VE14IA0001"

¹² IVN reģionāla sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona vietas izvēlei veica SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian" un SIA "Geo Consultants" (Biroja atzinums par IVN izdots 1998. gada 6. oktobrī).

- 2.4. Skatot detalizētāk Plānā iekļaujamās aktivitātes potenciālo vides problēmu kontekstā ar atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras pilnveidi, var izdalīt šādus pasākumus:
- 2.4.1. **Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas laukumu izveide** pašvaldības teritorijā notiek ar pašvaldības pieņemtu lēmumu, tā izveidei VVD reģionālā vides pārvalde izsniedz tehniskos noteikumus¹³. Dalīti savākto sadzīves atkritumu, speciālo atkritumu grupu, tostarp, videi kaitīgu preču atkritumu savākšanai Ziemeļkurzemes AAR teritorijā ir izvietoti desmit šķiroto atkritumu savākšanas laukumi. Plānā paredzēts izveidot jaunus šķiroto atkritumu savākšanas laukumus.
 - 2.4.2. **Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktu izveide** pašvaldības teritorijā notiek ar pašvaldības pieņemtu lēmumu, atbilstoši saskaņojot punktu atrašanos ar attiecīgo nekustamā īpašuma īpašnieku. Šobrīd Ziemeļkurzemes AAR pašvaldībās dalīti savākto sadzīves atkritumu vākšana tiek organizēta, izmantojot divu konteineru sistēmu – vienā konteinerā tiek uzkrāta dalīti savākto sadzīves atkritumu vieglā frakcija (papīrs, kartons, plastmasa, metāls), otrs atsevišķs konteiners stiklam. Kopumā teritorijā izvietoti 732 publiski pieejami sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti.
 - 2.4.3. **Sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūra.** Ziemeļkurzemes AAR uz doto brīdi tiek ekspluatētas vairākas iekārtas: SAP “*Janvāri*” darbojas nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas, dalīti savākto sadzīves atkritumu šķirošanas līnija un SAP “*Pentuļi*” poligona teritorijā darbojas nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas, bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārta ar biogāzes savākšanas sistēmu un dalīti savākto sadzīves atkritumu šķirošanas līnija. Iekārtas paredzētas sadzīves atkritumu sagatavošanai pārstrādei un reģenerācijai, arī dalīti savākto sadzīves atkritumu pāršķirošanai, sagatavošanai transportēšanai uz pārstrādes iekārtām un nešķirotu sadzīves atkritumu mehāniskai šķirošanai – sagatavošanai apglabāšanai.
 - 2.4.4. **SAP “*Janvāri*” un SAP “*Pentuļi*”** ir atkritumu poligoni, kur ir izvietota atkritumu apglabāšanas infrastruktūra. Lai nepieļautu vides stāvokļa pasliktināšanos poligonos un to apkārtējā teritorijā, SAP “*Pentuļi*” no 2004. gada, bet SAP “*Janvāri*” no 2009. gada tiek veikts vides stāvokļa monitorings.
 - 2.4.5. **Sadzīves atkritumu pārstrāde un reģenerācija** Ziemeļkurzemes AAR notiek SAP “*Janvāri*” un SAP “*Pentuļi*”, kur sadzīves atkritumu plūsmā tiek veikta liela izmēra atkritumu pārstrāde, bioloģiski noārdāmu atkritumu, nešķirotu sadzīves atkritumu pārstrāde u.c. Minētajos uzņēmumos darbība notiek atbilstoši izsniegtajām piesārņojošās darbības atļaujām, ievērojot tajās izvirzītos nosacījumus un prasības, tostarp attiecībā uz trokšņu un gaisa (tai skaitā smaku) emisijām.
- 2.5. Vides pārskatā sniegta informācija par SAP “*Janvāri*” un SAP “*Pentuļi*” vides kvalitātes novērtēšanas monitoringu, kas ietver: gruntsūdens, virszemes ūdens, infiltrāta, notekūdens sastāva un gaisa emisiju monitoringu:
- 2.5.1. Gruntsūdeņu kvalitātes kontrole paredzēta poligonos piecos monitoringa urbemos divas reizes gadā. Vienu reizi gadā nepieciešams veikt gan nepilno ķīmisko analīzi, nosakot šādus parametrus: pH (uz vietas urbuma atsūknēšanas laikā), elektrovadītspēja (uz vietas urbuma atsūknēšanas laikā), ķīmiskais skābekļa patēriņš, kopējais slāpekļa daudzums, kopējais fosfora daudzums, hlorīdi, gan arī paredzēta pilna ķīmiskā analīze. SAP “*Janvāri*” atbilstoši SIA “*Geo Consultants*”

¹³ Ministru kabineta 2015. gada 27. janvāra noteikumi Nr. 30 “*Kārība, kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai*”.

2022. gada monitoringa atskaites ziņojuma¹⁴ datiem secināts, ka esošās gruntsūdeņu piesārņojuma tendences ir samērā stabilas un saglabājušās ilggadīgo novērojumu rezultātu robežu koncentrācijās. Pēc SAP "Pentuļi" SIA "Geo Consultants" 2022. gada monitoringa atskaites ziņojuma¹⁵ datiem secināms, ka gruntsūdeņos konstatēts neliels piesārņojums vai zema dabiskā kvalitāte visos urbumos.

- 2.5.2. Infiltrāta sastāvs ir atkarīgs no ievestā atkritumu daudzuma un sastāva, kā arī no atmosfēras nokrišņu daudzuma, kas iefiltrējas atkritumu slānī. No 2022. gada monitoringa pārskata datiem secināts, ka gan SAP "Janvāri", gan SAP "Pentuļi" infiltrāta paraugos piesārņojošo vielu koncentrācijas ir stabilas.
 - 2.5.3. Saskaņā ar piesārņojuma atļaujā noteikto, atsevišķas prasības gaisu piesārņojošo vielu kontrolei / monitoringam SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi" netiek izvirzītas.
- 2.6. Vides pārskatā vērtētas ar atkritumu apsaimniekošanas darbību saistītās vides problēmas un to ietekmes būtiskums attiecībā uz troksni, smakām, dabu, augu un dzīvnieku valsti, augsni, klimatu, ūdeņu un gaisa kvalitāti:
- 2.6.1. Kā būtiskākā ietekme Vides pārskatā tiek norādīta ietekme no atkritumu apsaimniekošanas poligoniem. Poligonos darbības ar atkritumu apsaimniekošanu notiek saskaņā ar piesārņojuma atļaujās noteikto, tiek ievērotas Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumiem Nr. 724 "Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos" (turpmāk – Noteikumi Nr. 724) noteiktās prasības. Poligonos tiek veikti preventīvie pasākumi smaku ierobežošanai. Smaku emisiju limitu projektā, novērtējot piesārņojuma izkliedes aprēķinu rezultātus, secināts, ka poligonā "Janvāri" aprēķinātā smakas koncentrācija attiecībā pret smakas mērķlielumu ir nozīmīga, savukārt poligonā "Pentuļi" aprēķinātā smakas koncentrācija attiecībā pret smakas mērķlielumu ir nenozīmīga, bet abos poligonos aprēķinātās smaku koncentrācijas tuvākajās apdzīvotajās vietās nevienā gadījumā nepārsniedz Noteikumu Nr. 724 noteiktos mērķlielumus. Par abu poligonu darbību saistībā ar smakām iedzīvotāju sūdzības nav saņemtas.
 - 2.6.2. NAIK reģenerācijas iekārtu uzstādīšana un ekspluatācija paredzēta 2024. gadā Ventspilī, Talsu ielā 69, SIA "Ventspils siltums" teritorijā, kur atrodas uzņēmuma apsaimniekotā katlu māja un ar to saistītā inženiertehniskā infrastruktūra. Saskaņā ar katlu mājas plānoto darbības shēmu, vides kvalitātes novērtēšanas monitoringam būs nepieciešami regulāri novērojumi, t.sk. gaisa piesārņojošo vielu kontrole un smaku emisijas kontrole. Vienlaikus maksimālais iespējamais trokšņa līmenis dienā katlu mājas darbības laikā iekārtu tiešā tuvumā varētu sasniegt 65 dB(A). Saskaņā ar Ventspils valstspilsētas teritorijas plānojumu, paredzētās darbības vieta atrodas rūpniecības apbūves teritorijā, bet tuvākās individuālās dzīvojamās mājas no plānotās darbības teritorijas atrodas ap 430 m uz dienvidiem. Ņemot vērā trokšņa emisiju samazinājumu ēkas ārpusē, kā arī esošās barjeras (ražošanas ēkas, mežaudzes, žogi, apstādījumi) Vides pārskatā prognozēts, ka ilgtermiņa trokšņa līmeņa rādītāji nepārsniegs katlu mājai tuvāko dzīvojamo ēku apbūves teritorijās noteiktās robežvērtības, kā to paredz Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr. 16)¹⁶. Pamatojoties uz iepriekš minēto, trokšņa faktors no plānotās

¹⁴ SIA "Geo Consultants" 2022. gada monitoringa atskaites ziņojums "Gruntsūdeņu, virszemes ūdeņu un infiltrāta monitorings CSA poligonā "Janvāri" (2022. gads IV cikls)".

¹⁵ SIA "Geo Consultants" 2022. gada monitoringa atskaites ziņojums "Gruntsūdeņu, virszemes ūdeņu un infiltrāta monitorings Ventspils reģiona CSP poligonā "Pentuļi" (2022. gads IV cikls)".

¹⁶ Atbilstoši Noteikumos Nr. 16 noteiktajam individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju, bērnu iestāžu, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūves teritorijā trokšņa robežlielums Ldiena ir

darbības Sagatavotājas ieskatā vērtējams kā nebūtisks.

- 2.6.3. Kā galvenais trokšņa avots SAP “*Janvāri*” un SAP “*Pentuļi*” darbības nodrošināšanai uzskatāms izmantojamais autotransports un tehnika – no transporta kustības atkritumu piegādāšanas, atkritumu pārstrādes un apglabāšanas procesā. Piesārņojošās darbības atļaujās atsevišķas prasības troksnim nav izvirzītas, vienlaikus atzīmēts, ka iedzīvotāju sūdzību gadījumā akreditētā laboratorijā veicami trokšņu līmeņa mērījumi saskaņā ar Noteikumos Nr. 16 izvirzītajām prasībām. Kā norādīts Vides pārskatā, tad sūdzības par trokšņiem, saistībā ar abu poligonu darbību, nav saņemtas. Gan SAP “*Janvāri*”, gan SAP “*Pentuļi*” pieguļošā teritorija, ko varētu ietekmēt troksnis, ir maz apdzīvota un vakaros/naktīs poligona tehnikas pārvietošanās un darbība nenotiek, tāpēc radušās trokšņa ietekmes var uzskatīt par nenozīmīgām. Pasākumi trokšņa samazināšanai nav paredzēti.
- 2.6.4. Vides pārskatā, raksturojot atkritumu gāzes emisiju pārvaldību, atzīmēts, ka abos reģionā esošajos poligonos tiek/tiks nodrošināta necaurļaidīgas atkritumu krātuves pamatnes izveide (gan esošā krātuve, gan arī plānotā jaunā II kārtas izbūve SAP “*Janvāri*”), kā arī papildītās krātuves nosegšana ar ūdensnecaurļaidīgu materiālu, samazinot iespējamo metāna emisiju gaisā. Tāpat poligonos tiek nodrošināts iespējami mazs atkritumu izkraušanas laukums, pārējo atkritumu virsmu operatīvi pārklājot ar materiālu, kas samazina no atkritumiem radītu metāna emisiju gaisā.
- 2.7. Izvērtējot Plānā plānoto pasākumu iespējamo ietekmi uz ūdens un gaisa kvalitāti, klimatu, augsni, bioloģisko daudzveidību, cilvēku veselību, Vides pārskatā secināts:
- 2.7.1. Īstenojot atkritumu rašanās novēršanas pasākumus, nav prognozējama negatīva ietekme uz vidi, tā kā tiek veikti pasākumi, kas novērš atkritumu rašanos vai samazina radīto atkritumu daudzumu un bīstamību. Vienlaicīgi ar plānoto atsevišķu vienreizlietojamo plastmasas izstrādājumu aizliegumu tirdzniecībā, pasākumu ietekme vērtēta kā pozitīva.
- 2.7.2. Atkritumu dalītās savākšanas pasākumiem pārsvarā ir pozitīva ietekme uz visiem vides aspektiem. Dalīti savākti atkritumu pārvadājumiem varētu būt negatīva ietekme uz gaisa kvalitāti, jo pieaugs pārvadājumu intensitāte.
- 2.7.3. Diferencēta ietekme tiek vērtēta atkritumu reģenerācijas un pārstrādes pasākumiem. Piemēram, atkritumu reģenerācijas iekārtām attiecībā uz gaisu, klimatu un cilvēku dzīvību un veselību var būt pozitīva vai negatīva ietekme, bet atkritumu pārstrādes pasākumiem var būt neitrāla vai negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību, atkarībā no atkritumu reģenerācijas un pārstrādes iekārtu izvietojuma. Bet ņemot vērā to, ka atkritumu pārstrādes iekārtas plānots izvietot SAP “*Janvāri*” un SAP “*Pentuļi*”, kur jau šobrīd notiek darbības ar atkritumiem, ietekme uz vidi tiek iespējami mazināta.
- 2.7.4. Tā kā atkritumu apglabāšanas poligoni ir ierīkoti un apsaimniekoti atbilstoši normatīvo aktu prasībām, nav paredzams, ka atkritumu poligoniem būs negatīva ietekme uz ūdens vai augsnes stāvokli. Poligonos apglabātie atkritumi tiek regulāri pārsegti un SAP “*Janvāri*” tiek nodrošinātas poligona gāzes savākšanas un sadedzināšanas iekārtas, līdz ar to ir prognozēts, ka minētajiem pasākumiem būs pozitīva ietekme uz klimata un siltumnīcefekta gāzes emisijas aspektiem. Bet, ņemot vērā paredzēto poligonu infrastruktūras pilnveidošanu, var rasties negatīva ietekme uz gaisu un klimatu. Vienlaikus veidojas arī nelegālās izgāztuves, notiek piegružošana, kas ir ar negatīvu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību.

2.8. Novērtējis sniegto informāciju, Birojs secina:

- 2.8.1. Atkritumu apsaimniekošana vislielāko ietekmi uz vidi var radīt, ja nav pareizi izvēlētas atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu atrašanās vieta, nav nodrošināta atbilstoša šādu objektu projektēšana, būvniecība un ekspluatācija atbilstoši normatīvo aktu un attiecīgai darbībai izsniegto atļauju nosacījumiem. Kā norādīts Vides pārskatā, tad poligonu darbība un atkritumu sadedzināšana var būt ar būtiskāko ietekmi uz vidi. Līdz ar to, lai atkritumu poligoni nepiesārņotu virszemes un pazemes ūdeņus, ir noteiktas prasības atkritumu poligonu ierīkošanai, apsaimniekošanai, šo poligonu slēgšanai un rekultivācijai, kā arī ir paredzēta virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma monitoringa sistēma¹⁷.
- 2.8.2. Plāna projekta darbības laikā paredzētie pasākumi, galvenokārt, vērsti uz apglabātā atkritumu apjoma samazināšanu, pārstrādes un reģenerācijas apjomu palielināšanu, atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības kvalitātes un pakalpojumu pieejamības paaugstināšanu. Savukārt Birojs vērš uzmanību uz Plāna projekta darbības laikā plānotajām atkritumu apsaimniekošanas darbībām (saistībā ar atkritumu pārstrādi un reģenerēšanu), kas var radīt papildus piesārņojumu, tādējādi to darbības laikā nepieciešams ievērot normatīvajos aktos minētās robežvērtības un mērķlielumus.¹⁸ No Vides pārskata secināms, ka Plāna īstenošanas rezultātā ir paredzēta NAIK reģenerācijas iekārtu izbūve Ventspils valstspilsētā, SIA “*Ventspils siltums*” teritorijā, kur atrodas uzņēmuma katlu māja. Attiecībā uz NAIK reģenerācijas iekārtu ekspluatāciju Vides pārskatā atzīmēts: “*Pieņemot atkritumus, operatoram jānodrošina nepieciešamie pasākumi, t.sk. lai novērstu vai, ja tas nav iespējams, samazinātu arī smaku ietekmi uz apkārtējo iedzīvotāju labsajūtu un dzīves kvalitāti. Pēc katlu mājas darbības uzsākšanas tās operatoram būs nepieciešams nodrošināt smaku emisijas kontroles mērījumus pie ekspluatācijas maksimālās jaudas, lai novērtētu reālās smaku emisijas. Ja piesārņojošās darbības rezultātā piesārņojošo vielu emisija izraisa vai var izraisīt traucējošu smaku, operators izstrādā smaku emisijas limita projektu. Saņemot sūdzības par traucējošām smakām (par smaku izplatību ārpus uzņēmuma teritorijas), nepieciešams veikt smaku emisijas testēšanu attiecīgā jomā akreditētā laboratorijā saskaņā ar Noteikumu Nr. 724 prasībām¹⁹*”. Vienlaikus Birojs piesardzīgi vērtē NAIK reģenerācijas iekārtu uzstādīšanu un ekspluatāciju Ventspils valstspilsētas teritorijā. Neskatoties uz to, ka minētā teritorija atbilstoši Ventspils pilsētas teritorijas plānojumam atrodas rūpnieciskās apbūves teritorijā, tomēr arī atkritumu transportēšana un uzglabāšana var būt saistīta ar diskomfortu arī ārpus uzņēmuma teritorijas esošajās dzīvojamās māsaimniecībās.

3. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

3.1. Izstrādātājās vērtējumā Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes mazināšanai ir iespējams piemērot vairākus risinājumus:

- 3.1.1. Ievērot normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietojumam. Normatīvajos aktos²⁰ ir noteikta poligona vietas izvēle un aizliegumi attiecībā uz to, tostarp ierobežojumi atkritumu poligonu

¹⁷ Ministru kabineta 2011. gada 27. decembra noteikumi Nr. 1032 “*Atkritumu poligonu ierīkošanas, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanas, slēgšanas un rekultivācijas noteikumi*”.

¹⁸ Ministru kabineta 2018. gada 2. oktobra noteikumi Nr. 614 “*Kopējo gaisu piesārņojošo vielu emisiju samazināšanas un uzskaites noteikumi*”.

¹⁹ Ministru kabineta 2014. gada 25. oktobra noteikumi Nr. 724 “*Noteikumi par piesārņojošās darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos*”.

²⁰ Ministru kabineta 2011. gada 27. decembra noteikumi Nr. 1032 “*Atkritumu poligonu ierīkošanas, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanas, slēgšanas un rekultivācijas noteikumi*”.

izvietošanai, kuri ar savu darbību var radīt ilglaicīgas sekas videi. Normatīvajos aktos noteikto prasību piemērošana var ievērojami samazināt atkritumu poligona radīto ietekmi uz dažādiem vides aspektiem, it īpaši uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, gaisa piesārņojumu, troksni un smakām.

- 3.1.2. Izstrādājot teritorijas plānojumus, paredzēt tajos iespēju izvietot atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektus atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām²¹. Teritorijas plānojumu izstrādes procesā cita starpā tiek izvērtētas teritorijas, kas paredzētas atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietošanai.
 - 3.1.3. Veikt atkritumu apsaimniekošanas objektu būvniecību un aprīkošanu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Normatīvajos aktos²² izvirzītas prasības atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām, tostarp attiecībā uz nepieciešamo nodrošinājumu sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktos, šķiroto atkritumu savākšanas laukumos, atkritumu šķirošanas un pārkraušanas stacijās, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanas laukumos, metāllūžņu noliktavās, bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukumos un zaļo un dārzu atkritumu kompostēšanas vietās. Tāpat normatīvajos aktos noteiktas prasības nolietoto transportlīdzekļu uzglabāšanai un apstrādei²³, elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apsaimniekošanai²⁴, atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanai²⁵ un atkritumu sadedzināšanai un atkritumu sadedzināšanas iekārtu darbībai²⁶.
 - 3.1.4. Nodrošināt, ka atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu darbībai tiek saņemtas normatīvajos aktos noteiktās atļaujas²⁷ un atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu darbība notiek atbilstoši normatīvajiem aktiem un to darbībai izsniegtajām atļaujām.
 - 3.1.5. Finanšu nodrošinājuma izmantošana. Atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likumam kopš 2018. gada 1. jūlija atkritumu apsaimniekotājs atļaujas saņemšanai atkritumu pārvadāšanai, atkritumu uzglabāšanai, kā arī pārstrādei un reģenerācijai iesniedz Valsts vides dienestā finanšu nodrošinājumu. Ja atļaujas darbības laikā atkritumu apsaimniekotājam nav spēkā esoša finanšu nodrošinājuma, atļaujas darbība tiek apturēta līdz attiecīga nodrošinājuma iesniegšanai Valsts vides dienestā.
 - 3.1.6. Sodū par vides aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumiem piemērošana tiem, kas pārkāpj normatīvajos aktos atkritumu apsaimniekošanas jomā noteiktās prasības. Latvijas normatīvajos aktos ir noteiktas sankcijas par atkritumu apsaimniekošanu, pārkāpjot normatīvajos aktos noteiktās prasības.
- 3.2. Birojs secina, ka plānošanas dokumentam ir noteiktas prioritātes un plānotie pasākumi mērķu sasniegšanai, bet plānošanas dokumentā netiek noteiktas konkrētas atkritumu

²¹ Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem".

²² Ministru kabineta 2016. gada 13. decembra noteikumi Nr. 788 "Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām".

²³ Ministru kabineta 2011. gada 22. februāra noteikumi Nr. 135 "Noteikumi par nolietotu transportlīdzekļu pārstrādi un apstrādes uzņēmumiem noteiktajām vides prasībām".

²⁴ Ministru kabineta 2014. gada 08. jūlija noteikumi Nr. 388 "Elektrisko un elektronisko iekārtu kategorijas un marķēšanas prasības un šo iekārtu atkritumu apsaimniekošanas prasības un kārtība".

²⁵ Ministru kabineta 2011. gada 21. jūnija noteikumi Nr. 485 "Atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kārtība".

²⁶ Ministru kabineta 2011. gada 24. maija noteikumos Nr. 401 "Prasības atkritumu sadedzināšanai un atkritumu sadedzināšanas iekārtu darbībai".

²⁷ Ministru kabineta 2010. gada 30. novembra not. Nr. 1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai".

apsaimniekošanas tehnoloģijas, savukārt atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru izvietojums (piemēram, jaunu atkritumu šķirošanas laukumu izveide) ar teritoriālu piesaisti ir tikai orientējošs, līdz ar to Vides pārskatā ir iestrādāti vispārēji risinājumi Plāna īstenošanas ietekmes mazināšanai, galvenokārt, norādot uz normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanu. Lai arī kopumā risinājumi un jomas, kur tādi nepieciešami, identificētas pamatoti, tomēr esošās situācijas kontekstā Birojs vērš uzmanību tam, ka ne visās jomās ietekmi uz vidi iespējams risināt tikai atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Piemēram, ainavas saglabāšana no ekoloģiskā viedokļa ir vērsta uz dzīvotspējīgu sugu populāciju saglabāšanu ilgtermiņā, kas ir daudz sarežģītāks uzdevums nekā sugu un biotopu aizsardzība īstermiņā, savukārt saimnieciskās attīstības dēļ tradicionālās ainavas saglabāšanā spēkā esošie normatīvie akti neizslēdz iespēju lokāli veikt ainavā izmaiņas. Tāpat Birojs konstatē, ka ar plānošanas dokumenta īstenošanu var tikt paredzētās darbības, kur atkarībā no konkrēto objektu izvietojuma izvēlētajiem parametriem, var būt potenciāls priekšnoteikums būtiskai ietekmei uz vidi, tostarp objekti, kam ir/tiek veikta IVN procedūra (piemēram, NAIK reģenerācijas iekārtas būvniecība un atkritumu krātuves II kārtas izbūve SAP “Janvāri”).

4. Plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes izvērtējums

Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam: *“ieviešot Plānā paredzētās aktivitātes tiek veicināta Ziemeļkurzemes AAR teritorijas līdzsvarota attīstība, tostarp, pareizi organizējot atkritumu apsaimniekošanu, tiek samazināti riski negatīvai ietekmei uz apkārtējo vidi, tostarp pārrobežu kontekstā. Arī saistībā ar NAIK reģenerācijas iekārtas darbību, gadījumā, ja notiktu rūpnieciska avārija, pārrobežu ietekme nav sagaidāma”*.

5. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar likuma *“Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”* 43. panta nosacījumiem kompensēšanas pasākumi ir jānosaka, ja plānošanas dokuments ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un ir pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.

Vides pārskatā atzīmēts: *“Videi un iedzīvotājiem radītie traucējumi vai zaudējumi RAAP aktivitāšu īstenošanas rezultātā tiek iespējami mazināti, jo darbība plānota teritorijā, kur jau līdz šim notikusi un turpinās atkritumu apsaimniekošana, ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības, attiecīgi nav nepieciešams ieviest kompensējošos pasākumus”*.

6. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Vides pārskatā sniegta informācija par vides monitoringu nodrošināšanas kārtību, norādot monitoringa pasākumus un atbildīgās institūcijas monitoringu programmu izstrādē. Vides pārskatā atzīmēti iespējamie monitoringa pasākumi (Vides pārskata 6. tabula, 51. lpp.): 1) Gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa programma, 2) Ūdeņu monitoringa programma, 3) Zemes monitoringa programma, 4) Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma, 5) Atkritumu apsaimniekošanas iekārtu darbības monitorings, 6) Atkritumu uzskaitē un statistikas apkopošana un 7) Plāna ieviešanas ziņojumi. Sasniedzamie rezultāti atsevišķiem atkritumu veidiem un atkritumu plūsmām, kas izriet no ES direktīvu prasībām, ir sniegti Vides pārskata 7. tabulā²⁸.

II Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 noteiktajām prasībām paziņojums par sabiedrisko apspriešanu plānošanas dokumentam un tā Vides pārskatam tika publicēts 2023. gada 3. augusta izdevumā Nr. 87 “*Ventas Balss*”, 2023. gada 8. augusta izdevumā Nr. 8 (161) “*Ventspils Novadnieks*”,

²⁸ “Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam stratēģiskā ietekme uz vidi novērtējuma vides pārskats”, SIA “Geo Consultants” 2020. gads.

2023. gada 9. augusta izdevumā Nr. 303 “Kuldīgas novada vēstis”, 2023. gada 11. augusta izdevumā Nr. 62 (11803) “Talsu vēstis”, 2023. gada 18. augusta izdevumā Nr. 8 (210) “Jūrmalas avīze”, 2023. gada augusta izdevumā Nr. 8 (218) “Tukuma novada vēstis” un SIA “Geo Consultants” tīmekļa vietnē: www.geoconsultants.lv.

Plāna un Stratēģiskā novērtējuma Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notika no 2023. gada 18. augusta līdz 2023. gada 22. septembrim.

Sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika 2023. gada 6. septembrī plkst. 17:00 Tukuma novada domē (Talsu ielā 4, Tukumā, Tukuma novadā), vienlaikus interesentiem bija nodrošināta dalība arī tiešsaistē. Tiešsaistes videokonferenci pieejas saite bija publicēta tīmekļa vietnē: www.geoconsultants.lv (2023. gada 5. septembrī). Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību no 2023. gada 18. augusta varēja iepazīties tīmekļa vietnē: www.geoconsultants.lv, kā arī Ventspils valstspilsētas, Jūrmalas valstspilsētas, Talsu, Tukuma, Ventspils, un Kuldīgas novada pašvaldībā.

Vides pārskata projekts komentāru un priekšlikumu sniegšanai tika nosūtīts Biroja norādītajām institūcijām: Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei, Dabas aizsardzības pārvaldei un Veselības inspekcijai. No minētajām institūcijām tika saņemti priekšlikumi Vides pārskata projektam, kas tika ņemti vērā, papildinot / precizējot Vides pārskatu. Kopsavilkums par saņemtajiem priekšlikumiem apkopots plānošanas dokumenta Vides pārskata 1. pielikumā “Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem”.

Izvērtētā dokumentācija:

Ziemeļkurzemes reģiona atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. – 2027. gadam un tā Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likums “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”;
2. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” III, IV, V, VI, VII, VIII nodaļa.

Biroja viedoklis:

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23.⁵ panta 6. un 7. daļas prasībām Birojs konstatē, ka:

- 1. Plāna Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, tajā ietverti secinājumi par vides problēmām un nepieciešamajiem risinājumiem to novēršanai. Pilnveidojot Plānu, ņemami vērā Vides pārskatā izteiktie priekšlikumi.**
- 2. Lai konstatētu Plāna īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Ventspils valstspilsētas pašvaldībai vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2027. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Birojā.**

Birojs vērš uzmanību, ka Ventspils valstspilsētas pašvaldībai atbilstoši Noteikumu Nr. 157 27. punktā noteiktajam jāpasūtīja informatīvais ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Biroja atzinums un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, jāiesniedz izvēlētajam risinājuma pamatojums un jānorāda pasākumi ietekmes monitoringam. Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 28. un 29. punktā noteiktajam jāpasūtīja un jāpublicē arī paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu.

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Atzinums nosūtīts:

- Ventspils valstspilsētas pašvaldībai. *E.Adresē.*
- SIA “*Geo Consultants*”, *E.Adresē.*
- Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei. *E.Adresē.*